

WESTERVOORT - BASIS UITGANGSPUNTENNOTITIE

Aanleiding

Het afgelopen jaar zijn belangrijke stappen gezet richting een Liemerse gemeente. In oktober 2024 besloot de gemeenteraad van Westervoort tot opheffing van de eigen gemeente en sprak zij de voorkeur uit voor een herindeling met de gemeenten Zevenaar, Doesburg en Duiven. Na meerdere bestuurskrachtonderzoeken en een intensief traject gericht op versterking van de politiek-bestuurlijke en organisatorische effectiviteit, is dit een zorgvuldig en weloverwogen besluit geweest.

Het intentiebesluit van de gemeente Westervoort is gebaseerd op de sterke onderlinge samenhang binnen de Liemers - sociaal, cultureel, geografisch en historisch – en de kansen die een gemeente van bijna 100.000 inwoners biedt. Te weten een solide financieel fundament, behoud en versterking van voorzieningen, ruimte voor ontwikkeling, meer organisatiekracht en een andere samenwerking binnen de Groene Metropool Regio, met de provincie en op landelijk niveau.

Uitgangspunten

De Liemers wordt gekenmerkt door sociale, culturele en geografische verbondenheid. In het gebied wordt al intensief samengewerkt en kennis en ervaring worden breed gedeeld. In het afgelopen jaar hebben alle vier de gemeenten verdere stappen gezet om deze samenwerking te versterken. Met als resultaat ook de intentie van Zevenaar, het intentiebesluit van Duiven en het principebesluit van Doesburg om te komen tot één Liemerse gemeente.

Deze verkenningsfase richting principebesluiten van Westervoort, Zevenaar en Duiven biedt de gelegenheid om vroegtijdig uitgangspunten te formuleren als fundament voor een toekomstige Liemerse gemeente. Deze uitgangspunten versterken de inhoudelijke onderbouwing en het draagvlak van de principebesluiten. Tevens kunnen ze bij een positief besluit dienen als gezamenlijke basis onder het herindelingsontwerp. Ze weerspiegelen bovendien wat Westervoort wil inbrengen: de contouren van en voor een nieuwe Liemerse gemeente. Deze contouren worden opgesteld door het college en de gemeenteraad van Westervoort, vormen onderdeel van het principebesluit en dienen ook als input voor verdere gesprekken en uitwerking richting een herindeling met de betrokken gemeenten.

Tijdpad

In haar intentiebesluit gaat de gemeente Westervoort uit van een mogelijke fusie per 1 januari 2028. Zorgvuldigheid, gezamenlijkheid en draagvlak zijn vanzelfsprekend in het proces naar één Liemerse gemeente. Rekening houdend met de dynamiek binnen de Liemers onderschrijft Westervoort het voorgestelde tijdpad door Doesburg met als streefdatum 1 januari 2029. Om dan daadwerkelijk van start te kunnen gaan als nieuwe gemeente is een stevige ambitie en inzet nodig. De startdatum is echter niet heilig; het proces en de samenwerking tussen de vier gemeenten is belangrijker. Dit neemt niet weg dat Westervoort veel overeenkomsten, inzet en gedeelde belangen ziet om via een zorgvuldig proces gezamenlijk naar een start in 2029 toe te werken.

Contouren uitgangspuntennotitie Westervoort

I. Samen sterk

De vier betrokken gemeenten werken op basis van wederzijds respect en vertrouwen aan de vorming van één Liemerse gemeente. In deze samenwerking zijn de alle gemeenten gelijkwaardig qua positie, invloed en inbreng, ongeacht de omvang of financiële positie.

Het proces kenmerkt zich door transparantie, open communicatie en tijdige informatie-uitwisseling. De gemeenten nemen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor de voortgang en kwaliteit van het traject. Een goede afstemming tussen de vier gemeenten met betrekking tot beleidsharmonisatie is een belangrijk onderdeel hiervan. Evenals gebruik maken van de ‘best practices’ over en weer en vroegtijdig voor nieuw beleid gezamenlijke kaders definiëren.

De nieuwe gemeente bouwt voort op de bestaande kracht en eigenheid van de afzonderlijke kernen. Lokale gemeenschappen en verenigingen behouden hun herkenbaarheid en blijven in nauwe verbinding met het gemeentelijk bestuur georganiseerd.

II. Investeren in lokale kracht én regionale verbondenheid

Als compacte gemeente met één kern en een actief verenigingsleven zet Westervoort gericht in op het versterken van sociale en culturele verbinding. Sport en cultuur vervullen een centrale rol als pijlers van de sociale structuur. Zij bevorderen ontmoeting, participatie en verbondenheid, en dragen bij aan een vitaal maatschappelijk klimaat.

Voorzieningen worden zoveel mogelijk op lokaal niveau georganiseerd: dichtbij en goed bereikbaar voor inwoners en ondernemers. Dit draagt bij aan een leefbare woonomgeving waarin de lokale identiteit en gemeenschapszin behouden blijven, zoals bijvoorbeeld de zichtbaarheid in de wijk en een gemeenteloket nabij.

Westervoort ziet kansen in de bundeling van Liemerse krachten. Met een gebiedsgerichte aanpak kunnen nieuwe inzichten worden benut ten behoeve van inwoners en ondernemers. Door aandacht te houden voor lokale verschillen en eigenheid, blijft maatwerk mogelijk binnen de nieuwe gemeentelijke context.

Deze benadering draagt bij aan een sterke, verbonden en veerkrachtige Liemerse gemeenschap, waarin de kwaliteiten van Westervoort optimaal tot hun recht komen.

III. Een stevig financieel fundament

De gemeente Westervoort heeft financieel uitdagende jaren gekend, maar heeft sindsdien hard gewerkt aan het versterken van haar financiële fundament. Bij de huidige omvang blijft de afhankelijkheid van de Rijksbijdrage echter onverminderd groot, zeker gezien de voortdurende overheveling van taken naar het lokale niveau. Dit onderstreept het belang van schaalvergroting en regionale samenwerking binnen de Liemerse context.

Vanuit een gezonde financiële basis wil Westervoort bijdragen aan de vorming van een krachtige en financieel robuuste Liemerse gemeente, zodat ruimte ontstaat om te investeren in maatschappelijke opgaven, ontwikkelambities en een toekomstbestendige leefomgeving. Met een acceptabel lastenniveau voor inwoners en ondernemers.

Westervoort kijkt hierbij nadrukkelijk naar een evenwichtige verdeling van middelen over de verschillende beleidsterreinen en gemeentelijke verantwoordelijkheden, zoals duurzaamheid, Wmo en Jeugd, wonen, toezicht, onderwijs, cultuur en sport.

IV. Een groene toekomstbestendige gemeente

De vorming van een nieuwe Liemerse gemeente biedt een unieke kans om de kracht en potentie van het gebied optimaal te benutten. De gemeente kan zich positioneren als ontwikkelgemeente en is met bijna 100.000 inwoners een serieuze samenwerkingspartner voor omliggende regio's, de Groene Metropoolregio, provincie, Rijk en Europa. Westervoort ziet hierin kansen om lokale ambities te verbinden met regionale ontwikkelkracht.

Een belangrijk speerpunt is de versterking van de lokale mobiliteit, met gerichte investeringen in verkeersveiligheid en hoogwaardige fietsverbindingen. Tegelijkertijd vraagt de regionale bereikbaarheid en doorstroming om een integrale benadering van infrastructurele uitdagingen, waarbij afstemming over gemeentegrenzen heel essentieel is.

Westervoort zet in op de voortzetting van woningbouwambities en de realisatie van reeds gestarte projecten zoals Westervoort Noord, het sportcomplex, het centrumplan Wyborgh en de transformatie van het gemeentehuis. Deze projecten dragen bij aan een toekomstbestendige leefomgeving en versterken de lokale identiteit.

De Liemerse schaal biedt ruimte om opgaven zoals wonen en economie breder en effectiever aan te pakken. Daarbij blijft het behoud van sociale cohesie, groene elementen in de leefomgeving en de Liemerse historie een belangrijk uitgangspunt.

Zo ontstaat een groene, toekomstbestendige gemeente met ruimte voor wonen, duurzaamheid en verbondenheid – passend bij de cultuur en het landschap van de Liemers.

V. Organisatie in één Liemerse gemeente

De gemeente Westervoort zet in op een robuuste organisatie die de samenleving en het bestuur – nu en in de toekomst – effectief en professioneel bedient. In het licht van de bestuurlijke toekomst is het van belang dat de ambtelijke organisatie beschikt over voldoende uitvoeringskracht én strategische slagkracht, passend bij de schaal van een gemeente met meer dan 100.000 inwoners.

Een belangrijke bouwsteen is de verdere doorontwikkeling van 1Stroom waarbij aandacht, eigenaarschap en resultaatgerichtheid centraal staan. Deze waarden vormen de basis voor een professionele organisatiecultuur waarin medewerkers zich betrokken voelen en verantwoordelijkheid nemen voor het realiseren van maatschappelijke opgaven.

De organisatieontwikkeling is nadrukkelijk gericht op samenwerking tussen de Liemerse gemeenten. Door krachten te bundelen ontstaat meer slagkracht en wordt de strategische capaciteit versterkt. Dit is essentieel om als gemeente effectief te kunnen opereren in een steeds complexer bestuurlijk en maatschappelijk speelveld.

Daarnaast is het verminderen van de kwetsbaarheid op diverse posities een belangrijk aandachtspunt. Door te investeren in brede inzetbaarheid, talentontwikkeling en duurzame personeelsstrategieën wordt de organisatie weerbaarder en wendbaarder.

Zo ontstaat een organisatie die niet alleen bestuurlijk stevig staat, maar ook inhoudelijk bijdraagt aan een krachtige, kansrijke toekomst voor de Liemers.

Ter afsluiting

De bovenstaande uitgangspunten vormen voor Westervoort belangrijke kaders richting één Liemerse gemeente. Ze bevatten de elementen die voor Westervoort essentieel zijn om haar identiteit als krachtig dorp te behouden binnen een gezamenlijke Liemerse gemeente: het behoud van voorzieningen, realisatie van ambities en een organisatie die voldoende is toegerust om de gemeentelijke taken en opgaven uit te voeren.

Dit vraagt het nodige politiek-bestuurlijke bewustzijn. Het is een overgang van het besturen van een gemeente van ongeveer 15.000 inwoners naar een gemeente van bijna 100.000 inwoners. Deze ontwikkeling vraagt om een aangepaste bestuursstijl, met andere vormen van samenwerking en een herziening van de manier waarop de volksvertegenwoordiging wordt ingevuld. Hier tijdig aandacht voor hebben en een gezamenlijke voorbereiding zijn daarbij essentieel.